

Chambre des Représentants

SESSION 1979-1980

6 FÉVRIER 1980

PROJET DE LOI relatif aux tribunaux de police

I. — AMENDEMENTS PRESENTES PAR LE GOUVERNEMENT

Art. 4.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« L'article 152 du même Code, modifié par les lois du 16 février 1961 et du 20 décembre 1974, est remplacé par les dispositions suivantes :

» Art. 152. — § 1. Le prévenu, la partie civilement responsable et la partie civile comparaitront en personne ou par un avocat.

» § 2. Toutefois, le prévenu comparait en personne s'il est poursuivi pour délit de fuite à l'occasion d'un accident ayant entraîné pour autrui des coups, des blessures ou la mort ou pour avoir occasionné un accident ayant eu les mêmes conséquences alors qu'il se trouvait en état d'ivresse ou dans un état analogue résultant soit de l'emploi de drogues ou de produits hallucinogènes, soit de la consommation de boissons alcooliques en quantité telle que le taux d'alcool dans son sang, au moment où il conduisait, était d'au moins 0,8 gramme par litre.

» Le tribunal pourra toujours autoriser la représentation du prévenu qui justifie de l'impossibilité de comparaître en personne.

» § 3. En tout état de cause, le tribunal pourra, sans que sa décision puisse être l'objet d'aucun recours, ordonner la comparution en personne.

» Le jugement ordonnant cette comparution sera signifié à la partie qu'il concerne à la requête du ministère public, avec citation à comparaître à la date fixée par le tribunal.

Voir :

406 (1979-1980) :

— N° 1 : Projet de loi.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1979-1980

6 FEBRUARI 1980

WETSONTWERP betreffende de politierechtbanken

I. — AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE REGERING

Art. 4.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

« Artikel 152 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 16 februari 1961 en 20 december 1974 wordt vervangen door de volgende bepalingen :

» Art. 152. — § 1. De beklagde, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij en de burgerlijke partij verschijnen persoonlijk of in de persoon van een advocaat.

» § 2. De beklagde verschijnt nochtans persoonlijk indien hij wordt vervolgd wegens vluchtmisdrif naar aanleiding van een ongeval dat voor een ander slagen, verwondingen of de dood ten gevolge heeft gehad of wegens het veroorzaken van een ongeval met deze gevolgen dat plaats had terwijl hij verkeerde in staat van dronkenschap of in een soortgelijke staat ten gevolge van het gebruik van verdovende of hallucinatieverwekkende middelen of na alcoholische dranken in zodanige hoeveelheid te hebben gebruikt dat het alcoholgehalte van zijn bloed op het ogenblik dat hij bestuurde ten minste 0,8 gram per liter bedroeg.

» De rechtbank kan altijd toestaan dat de beklagde zich laat vertegenwoordigen wanneer hij aantoont dat het hem onmogelijk is persoonlijk te verschijnen.

» § 3. In elke stand van het geding kan de rechtbank de persoonlijke verschijning bevelen, zonder dat tegen haar beslissing enig rechtsmiddel kan worden ingesteld.

» Het vonnis dat deze verschijning beveelt, wordt ten verzoeken van het openbaar ministerie aan de betrokken partij betekend, met dagvaarding om te verschijnen op de door de rechtbank vastgestelde datum.

Zie :

406 (1979-1980) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

» § 4. Il sera statué par défaut s'il n'est pas déféré à l'obligation de comparaître en personne, prévue au § 2 ou au § 3. »

JUSTIFICATION

Il est indiqué que le tribunal de police puisse, comme le tribunal correctionnel, disposer de la faculté de permettre au prévenu tenu de comparaître, de se faire représenter, s'il prouve qu'il est dans l'impossibilité de comparaître en personne.

En outre, l'article 4 du projet de loi a été remanié afin que soit respectée une succession logique des dispositions.

Art. 7.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« Art. 7. — 1° Dans l'article 7, premier alinéa, modifié par la loi du 29 juin 1899, après les mots « au tribunal correctionnel » sont insérés les mots « ou au tribunal de police ».

» 2° L'article 7, deuxième alinéa, modifié par la loi du 29 juin 1899, est remplacé par la disposition suivante :

» La requête sera déposée au greffe de la juridiction appelée à statuer. Elle sera inscrite soit au registre mentionné dans l'article 4, soit au registre tenu au greffe du tribunal de police et dans lequel est indiqué, vingt-quatre heures au moins d'avance, les lieu, jour et heure de la comparution. »

» 3° L'article 19, modifié par la loi du 13 mars 1973, est remplacé par les dispositions suivantes :

» § 1. L'inculpé et le ministère public pourront appeler devant la chambre des mises en accusation, des ordonnances de la chambre du conseil rendues dans les cas prévus par les articles 4, 5, 6, quatrième alinéa, et 8 et de la décision du tribunal correctionnel, rendue conformément à l'article 7.

» § 2. L'inculpé et le ministère public pourront appeler devant le tribunal correctionnel des décisions du tribunal de police rendues conformément à l'article 7. »

» 4° L'article 20, modifié par la loi du 25 juillet 1959, est remplacé par les dispositions suivantes :

» § 1. L'appel doit être interjeté dans un délai de vingt-quatre heures, qui courra contre le ministère public à compter du jour de l'ordonnance et contre l'inculpé du jour où l'ordonnance lui aura été signifiée.

» Cette signification sera faite dans les vingt-quatre heures. L'exploit contiendra avertissement à l'inculpé du droit qui lui est accordé d'appeler et du terme dans lequel l'exercice de ce droit est circonscrit.

» § 2. La déclaration d'appel visée à l'article 19, § 1, sera faite au greffe du tribunal de première instance et consignée au registre des appels en matière correctionnelle.

» Les pièces seront transmises par le procureur du Roi au procureur général.

» Les avis au conseil de l'inculpé seront donnés par les soins du greffier de la Cour.

» La chambre des mises en accusation y statuera, toutes affaires cessantes, le ministère public et l'inculpé ou son conseil entendus.

» § 3. La déclaration d'appel visée à l'article 19, § 2, sera faite au greffe du tribunal de police et consignée au registre des appels.

» § 4. Indien niet voldaan is aan de in § 2 of 3 bedoelde verplichting om persoonlijk te verschijnen, wordt vonnis bij verstek gewezen. »

VERANTWOORDING

Het is aangewezen dat de politierechtbank over dezelfde mogelijkheid beschikt als de correctionele rechtbank om de beklaagde die verplicht is te verschijnen toe te staan zich te laten vertegenwoordigen wanneer hij aantoonde dat het hem onmogelijk is persoonlijk te verschijnen.

Tevens wordt de schikking van artikel 4 van het wetsontwerp gewijzigd om tot een logische volgorde der bepalingen te komen.

Art. 7.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

« Art. 7. — 1° In artikel 7, eerste lid, gewijzigd bij de wet van 29 juni 1899, worden de woorden « of aan de politierechtbank » ingevoegd na de woorden « aan de correctionele rechtbank ».

» 2° Artikel 7, tweede lid, gewijzigd bij de wet van 29 juni 1899, wordt vervangen door de volgende bepaling :

» Het verzoekschrift wordt neergelegd op de griffie van het gerecht dat uitspraak moet doen. Het wordt ingeschreven hetzij in het register bedoeld in artikel 4, hetzij in het register gehouden ter griffie van de politierechtbank en waarin ten minste vierentwintig uren tevoren de plaats, de dag en het uur van verschijning worden opgetekend. »

» 3° Artikel 19, gewijzigd bij de wet van 13 maart 1973, wordt vervangen door de volgende bepalingen :

» § 1. De verdachte en het openbaar ministerie kunnen voor de kamer van inbeschuldigingstelling hoger beroep instellen tegen de beschikkingen van de raadkamer gegeven in de gevallen bedoeld in de artikelen 4, 5, 6, vierde lid, en 8 alsook tegen de beslissing van de correctionele rechtbank gewezen overeenkomstig artikel 7.

» § 2. De verdachte en het openbaar ministerie kunnen eveneens voor de correctionele rechtbank hoger beroep instellen tegen de beslissing van de politierechtbank gewezen overeenkomstig artikel 7. »

» 4° Artikel 20, gewijzigd bij de wet van 25 juli 1959, wordt vervangen door de volgende bepalingen :

» § 1. Het hoger beroep moet worden ingesteld binnen een termijn van vierentwintig uren, die ten aanzien van het openbaar ministerie loopt te rekenen van de dag der beschikking, en ten aanzien van de verdachte te rekenen van de dag waarop de beschikking hem betekend is.

» Deze betekening wordt gedaan binnen vierentwintig uren. In het exploit wordt aan de verdachte kennis gegeven van het hem toekomende recht van hoger beroep en van de termijn waarbinnen dit recht moet worden uitgeoefend.

» § 2. De verklaring van hoger beroep bedoeld in artikel 19, § 1, wordt gedaan op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg en ingeschreven in het register van hoger beroep in correctionele zaken.

» De stukken worden door de procureur des Konings bezorgd aan de procureur-generaal.

» De berichten aan de raadsman van de verdachte worden gegeven door de griffier van het Hof.

» De kamer van inbeschuldigingstelling doet uitspraak, met voorrang boven alle andere zaken, het openbaar ministerie en de verdachte of zijn raadsman gehoord.

» § 3. De verklaring van hoger beroep bedoeld in artikel 19, § 2, wordt gedaan op de griffie van de politierechtbank en ingeschreven in het register van hoger beroep.

» Les avis au conseil de l'inculpé seront donnés par les soins du greffier du tribunal correctionnel.

» Le tribunal correctionnel y statuera, toutes affaires cessantes, le ministère public et l'inculpé ou son conseil entendus.

» § 4. Les choses resteront en état jusqu'à la décision sur l'appel, pourvu qu'elle intervienne dans les quinze jours de la déclaration d'appel; passé ce délai, l'inculpé sera mis en liberté.

» Le délai sera suspendu pendant le temps de la remise accordée à la demande de la défense. »

Le Ministre de la Justice,
R. VAN ELSLANDE.

» De berichten aan de raadsman van de verdachte worden gegeven door de griffier van de correctionele rechtbank.

» De correctionele rechtbank doet uitspraak, met voorrang boven alle andere zaken, het openbaar ministerie en de verdachte of zijn raadsman gehoord.

» § 4. De stand van zaken blijft ongewijzigd totdat over het hoger beroep is beslist, voor zover dit geschiedt binnen vijftien dagen nadat het beroep is ingesteld; zodra deze termijn is verstreken, wordt de verdachte in vrijheid gesteld.

» Deze termijn wordt geschorst tijdens de duur van het uitstel verleend op verzoek van de verdediging. »

De Minister van Justitie,
R. VAN ELSLANDE.

II. — AMENDEMENT PRESENTE PAR M. DEFRAIGNE

Art. 3.

Compléter le 2° par un nouvel alinéa libellé comme suit :

« Lorsque l'inculpé est poursuivi pour homicide involontaire, avec ivresse au volant ou intoxication alcoolique, le tribunal correctionnel est compétent. »

J. DEFRAIGNE.

II. — AMENDEMENT VOORGESTELD DOOR DE HEER DEFRAIGNE

Art. 3.

Het 2° aanvullen met een tweede lid luidend als volgt :

« Wanneer de beklaagde wordt vervolgd wegens onvrijwillige doodslag in staat van dronkenschap of alcoholintoxicatie, is de correctionele rechtbank bevoegd. »

III. — AMENDEMENTS PRESENTES PAR M. VAN CAUWENBERGHE

Art. 4bis (nouveau).

Insérer un article 4bis (nouveau) libellé comme suit :

« Art. 4bis. — L'article 160 du même Code est complété par la disposition suivante :

» excepté lorsqu'il s'agit d'une infraction autre que celles prévues à l'article 138, 6°. »

JUSTIFICATION

Il y a lieu de faire concorder l'article 160 du Code d'instruction criminelle avec les nouvelles dispositions de l'article 138, 6°.

En effet, ces dernières attribuent au tribunal de police la possibilité d'infliger des peines correctionnelles ou plus graves en matière d'accident de roulage, de délit de fuite ou de défaut d'assurance.

Art. 4ter (nouveau).

Insérer un article 4ter (nouveau) libellé comme suit :

« Art. 4ter. — Dans l'article 161 du même Code, les mots « de contravention de police » sont remplacés par les mots « d'infraction relevant de sa compétence ».

III. — AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE HEER VAN CAUWENBERGHE

Art. 4bis (nieuw).

Een artikel 4bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 4bis. — Artikel 160 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de volgende bepaling :

» behalve wanneer het gaat om een misdrijf dat niet is vermeld in artikel 138, 6°. »

VERANTWOORDING

Artikel 160 van het Wetboek van strafvordering moet in overeenstemming worden gebracht met de nieuwe bepalingen van artikel 138, 6°.

Die bepalingen geven de politierechtbank immers de bevoegdheid correctionele of zwaardere straffen uit te spreken inzake verkeersongevallen, vluchtmisdrijf of ontstentenis van verzekering.

Art. 4ter (nieuw).

Een artikel 4ter (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 4 ter. — In artikel 161 van hetzelfde Wetboek wordt het woord « overtreding » vervangen door de woorden « misdrijf dat onder zijn bevoegdheid valt ».

JUSTIFICATION

Les mots « contravention de police » ne paraissent plus correspondre à la compétence nouvelle attribuée aux tribunaux de police.

Art. 6.

Au § 1, cinquième ligne, remplacer les mots

« six mois »

par les mots

« cinq ans ».

JUSTIFICATION

Puisque la motivation essentielle du projet de loi est de résorber l'arriéré judiciaire, il semble opportun de prévoir l'extension des possibilités de transaction du parquet en portant la limite aux infractions punies d'emprisonnement de cinq ans.

En effet, de nombreux petits dossiers ayant trait à des délits frappés de plus de six mois pourraient ainsi faire l'objet d'une transaction sans contraindre la comparution des prévenus devant les tribunaux. Devant ces petits dossiers, le parquet ne se trouverait plus dans l'alternative de classer sans suite ou de saisir le tribunal.

C'est ainsi que pour de simples vols dans les grands magasins, de petits détournements, de petits braconnages, en cas de récidive (art. 18 de la loi du 30 juillet 1922 sur la chasse), d'outrages, le parquet pourrait utilement transiger.

Art. 7.

Compléter cet article par un 3e libellé comme suit :

« 3e dans l'article 20 de la même loi, les troisième, quatrième, cinquième et sixième alinéas sont remplacés par les dispositions suivantes :

» La déclaration d'appel sera faite au greffe du tribunal ayant prononcé l'ordonnance et consignée au registre des appels de ce tribunal.

» Lorsqu'il ne s'agira pas d'une ordonnance du tribunal de police, les pièces seront transmises par le procureur du Roi au procureur général.

» Les avis au conseil de l'inculpé seront donnés par les soins du greffier de la juridiction d'appel.

» La chambre au conseil siégeant à trois juges ou la chambre des mises en accusation y statuera toutes affaires cessantes, le ministère public et l'inculpé ou son conseil entendus. »

JUSTIFICATION

Il s'agit de faire concorder l'article 20 de la loi du 20 avril 1874 avec la compétence nouvelle des tribunaux de police en matière de mise en liberté provisoire.

Le sixième alinéa pose le problème de la composition de la chambre du conseil au cas où celle-ci a à connaître de l'appel d'une ordonnance du tribunal de police en matière de liberté provisoire.

Il conviendra, dans ce sens, de modifier le littera XV de l'article unique de la loi du 25 octobre 1919.

Art. 7bis (nouveau).

Insérer un article 7bis (nouveau) libellé comme suit :

« Art. 7bis. — Dans l'article unique de la loi du 25 octobre 1919 modifiant temporairement l'organisation judiciaire et la procédure devant les cours et tribunaux, le texte du

VERANTWOORDING

Het woord « overtreding » blijkt niet meer overeen te stemmen met de nieuwe aan de politierechtbanken toegekende bevoegdheid.

Art. 6.

In § 1, vierde en vijfde regel, de woorden

« zes maanden »

vervangen door de woorden

« vijf jaar ».

VERANTWOORDING

Aangezien het hoofddoel van het onderhavige ontwerp erin bestaat de gerechtelijke achterstand weg te werken, lijkt het wenselijk dat de bevoegdheid van het parket inzake minnelijke regeling wordt uitgebreid door het plafond op te trekken tot de misdrijven die worden bestaft met gevangenisstraffen tot vijf jaar.

Tal van kleine dossiers die betrekking hebben op wanbedrijven bestraft met meer dan zes maanden zouden aldus immers in der minne kunnen worden geregeld zonder dat de beklaagden worden gedwongen om voor de rechtbanken te verschijnen. Geconfronteerd met die kleine dossiers zou het parket zich niet meer voor het alternatief geplaatst zien om ze zonder gevolg te klasseren dan wel de zaak voor de rechtbank te brengen.

Voor kleine warenhuisdiefstallen, kleine verduisteringen, kleine wildstropen in geval van herhaling (artikel 18 van de jachtwet van 30 juli 1922), smaad zou het parket aldus heel goed een minnelijke regeling kunnen treffen.

Art. 7.

Dit artikel aanvullen met een 3^e, luidend als volgt :

« 3^e in artikel 20 van dezelfde wet worden het derde, vierde, vijfde en zesde lid vervangen door de volgende bepalingen :

» De verklaring van hoger beroep wordt ingediend ter griffie van de politierechtbank die de beschikking heeft gegeven en ingeschreven in het register van hoger beroep van die rechtbank.

» Wanneer het niet gaat om een beschikking van de politierechtbank bezorgt de procureur des Konings de stukken aan de procureur-generaal.

De berichten aan de raadsman van de verdachte worden gegeven door de griffier van het beroepsgerecht.

» De raadkamer zetelend met drie rechters of de kamer van inbeschuldigingstelling doet uitspraak, met voorrang boven alle andere zaken, het openbaar ministerie en de verdachte of zijn raadsman gehoord. »

VERANTWOORDING

Het is de bedoeling artikel 20 van de wet van 20 april 1874 te doen overeenstemmen met de nieuwe bevoegdheid van de politierechtbanken inzake voorlopige invrijheidstelling.

In het zesde lid wordt het probleem gesteld van de samenstelling van de raadkamer in het geval dat zij kennis neemt van het hoger beroep ingesteld tegen een beschikking van de politierechtbank inzake voorlopige vrijheid.

In die zin moet letter XV van het enige artikel van de wet van 25 oktober 1919 worden gewijzigd.

Art. 7bis (nieuw).

Een artikel 7bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 7bis. — In het enige artikel van de wet van 25 oktober 1919 tot tijdelijke wijziging van de rechterlijke inrichting en van de rechtpleging voor de hoven en rechtbanken wordt

littera XV est précédé des mots : « Hormis le cas visé au sixième alinéa de l'article 20 de la loi du 20 avril 1874 relative à la détention préventive ».

JUSTIFICATION

Il convient qu'un appel d'une ordonnance du tribunal de police relative à la liberté des individus soit examiné par une chambre du conseil composée de trois juges.

Il s'agit là d'un principe constant et fondamental de la protection de la liberté individuelle.

L'article 127 du Code d'instruction criminelle prévoyait d'ailleurs une telle garantie écartée par la loi du 25 octobre 1919 intitulée « loi modifiant temporairement l'organisation judiciaire ».

Art. 9 à 15.

A. — En ordre principal :

Supprimer ces articles.

JUSTIFICATION

La réforme envisagée entraînera déjà tellement de bouleversements en matière pénale qu'il ne paraît pas nécessaire, ni opportun d'ajouter une compétence civile propre aux tribunaux de police.

Il n'est, en effet, nullement démontré que les actions civiles en matière de roulage traitées actuellement par les juges de paix, les tribunaux de première instance ou ceux du commerce représentent à ce point un nombre important d'affaires qu'il faille les faire « glisser » vers le tribunal de police.

En réalité, le tribunal de police est un tribunal pénal. Lui donner une compétence purement civile, en surplus *rationae summae* illimitée, impliquera une restructuration des greffes en fonction de cet objectif. En outre, l'adaptation du Code judiciaire à cette nouvelle compétence à des tribunaux de police pose un ensemble de questions auxquelles le projet n'apporte aucune réponse et entraînera une modification complète des structures actuelles de ce cadre judiciaire.

Il y a lieu de remarquer que cette nouvelle compétence civile nécessitera l'adaptation de la loi fiscale traitant notamment des droits de greffe.

B. — Subsidiairement :

1) Art. 9.

Remplacer le 4^obis par ce qui suit :

« 4^obis. Le tribunal de police est préféré au juge de paix ».

JUSTIFICATION

Il serait illogique que le juge de paix compétent *rationae summae* jusque 50 000 francs soit préféré au tribunal de police compétent *rationae summae* d'une manière illimitée en cas de litispendance. L'exemple d'un tribunal de police saisi au plan civil d'un litige découlant d'un défaut d'assurance en matière automobile peut statuer sans limitation de montant.

Dans le même temps, un juge de paix est saisi d'un litige de primes payées pour la même assurance. Ce dernier se verrait illogiquement préféré au tribunal de police.

2) Art. 14.

Aux troisième et quatrième lignes, supprimer les mots « du tribunal du travail ».

de eerste zin van letter XV vervangen door de woorden : « Uitgezonderd het geval waarvan sprake in het zesde lid van artikel 20 van de wet van 25 april 1874 op de voorlopige hechtenis, worden de bevoegdheden van de raadkamer der rechtbank van eerste aanleg in strafzaken opgedragen aan een kamer met één rechter. »

VERANTWOORDING

Beroep tegen een beschikking van de politierechtbank betreffende de vrijheid van de personen behoort te worden onderzocht door een raadkamer met drie rechters.

Het betreft hier een constant grondbeginsel van de bescherming van de individuele vrijheid.

Artikel 127 van het Wetboek van strafvordering voorzorg overigens in een dergelijke waarborg, maar die werd bij de wet van 25 oktober 1919 tot tijdelijke wijziging van de rechterlijke inrichting ter zijde geschoven.

Artt. 9 tot 15.

A. — In hoofdorde :

Deze artikelen weglaten.

VERANTWOORDING

De voorgenomen hervorming zal in strafzaken al genoeg deining teweegbrengen, zodat het wel niet meer nodig of opportuun zal zijn aan de politierechtbanken een eigen bevoegdheid in burgerlijke zaken te verlenen.

Het is immers geenszins bewezen dat burgerlijke rechtsvorderingen in verkeerszaken die thans door vrederechters, rechtbanken van eerste aanleg of handelsrechtbanken worden behandeld, een zo groot aantal zaken vormen dat ze naar de politierechtbanken moeten worden toegeschoven.

Eigenlijk is een politierechtbank een rechtbank voor strafzaken. Wanneer men ze een louter burgerrechtelijke bevoegdheid verleent, die bovendien *rationae summae* onbeperkt is, moeten de griffies dienovereenkomstig worden geherstructureerd. Daarenboven doet de aanpassing van het Gerechtelijk Wetboek aan die nieuwe bevoegdheid van de politierechtbanken een aantal vragen rijzen waarop het ontwerp geen enkel antwoord geeft en ze zal een volledige wijziging van de huidige structuren van dat deel van het gerechtelijk apparaat met zich brengen.

Er zij opgemerkt dat die nieuwe bevoegdheid in burgerlijke zaken een aanpassing vergt van de belastingwet die met name de griffierechten regelt.

B. — In bijkomende orde :

1) Art. 9.

4^obis vervangen door wat volgt :

« 4^obis. De vrederechter heeft voorrang op de politierechter ».

VERANTWOORDING

Het ware niet logisch dat de vrederechter die *rationae summae* bevoegd is tot 50 000 frank, voorrang krijgt op de politierechtbank, die in geval van aanhangigheid *rationae summae* onbeperkt bevoegd is. Een politierechtbank die op burgerlijk gebied een geschil in behandeling heeft dat voortvloeit uit de ontstentenis van een verzekering in autoverkeerszaken, kan bijvoorbeeld uitspraak doen zonder enige beperking van het bedrag.

Terzelfder tijd krijgt een vrederechter een geschil in behandeling over premies die voor dezelfde verzekering zijn betaald. Tegen alle logica in zou de laatste rechter voorrang krijgen op de eerste.

2) Art. 14.

Op de derde en de vierde regel de woorden « de arbeidsrechtbank » weglaten.

JUSTIFICATION

La loi du 29 novembre 1979 a prévu que les jugements rendus par les tribunaux du travail seraient toujours susceptibles d'appel quel que soit le montant de la demande. Il y a donc absence de concordance entre cette disposition et le libellé proposé à l'article 14 du projet.

3) Art. 14bis (nouveau).

Insérer un article 14bis (nouveau) libellé comme suit :

« Art. 14bis. — Dans l'article 706, deuxième alinéa, du même Code, les mots « le tribunal de police » sont insérés entre les mots « le tribunal de commerce » et les mots « ou le juge de paix ».

JUSTIFICATION

La procédure de comparution volontaire doit être étendue désormais à toutes les juridictions compétentes en matière civile, y compris le tribunal de police.

Art. 36bis (nouveau).

Insérer un article 36bis (nouveau) libellé comme suit :

« Art. 36bis. — Dans l'article 36bis, deuxième alinéa, de la loi du 8 avril 1965 sur la protection de la jeunesse, inséré par l'article 2 de la loi du 9 mai 1972, les mots « Les débats devant ces juridictions ont lieu en chambre du conseil » sont supprimés.

JUSTIFICATION

Le caractère non infamant des infractions à la loi sur l'assurance obligatoire et aux articles 418, 419 et 420 du Code pénal en matière de roulage reprochées à des mineurs de plus de 16 ans et de moins de 18 ans accomplis ne justifie pas une comparution de ceux-ci en chambre du conseil. Le fait de se retirer en chambre du conseil ou, pour les juridictions qui ne disposent pas du local ad hoc, de devoir prononcer le huis clos n'engendre que des difficultés et des retards que rien ne nécessite.

Art. 42bis (nouveau).

Insérer un article 42bis (nouveau) libellé comme suit :

Art. 42bis. — L'article 186, deuxième alinéa, du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Le Roi peut répartir les chambres d'une cour d'appel, d'une cour du travail, d'un tribunal de première instance, d'un tribunal du travail, d'un tribunal de commerce et d'un tribunal de police. Il sera créé une section du tribunal de police dans chaque chef-lieu de canton où le juge de paix exerçait les attributions de juge de police. »

JUSTIFICATION

La première modification se justifie par l'attribution de la compétence nouvelle sur le plan civil aux tribunaux de police. On conçoit mal, en effet, que ceux-ci ne soient pas structurés de la même manière que le tribunal de première instance en chambres civiles et en chambres pénales.

La seconde modification trouve son origine dans les craintes d'une centralisation excessive de nos juridictions. Le regroupement au siège d'arrondissement des tribunaux de police périphériques éloignera le justiciable des tribunaux nouveaux.

Or, s'il est bien un domaine dans lequel les citoyens risquent un jour de devoir comparaître devant une juridiction, c'est bien au niveau du tribunal de police.

VERANTWOORDING

De wet van 29 november 1979 heeft bepaald dat tegen de vonnissen van de arbeidsrechtbanken altijd beroep mogelijk is, ongeacht het bedrag van de vordering. Bijgevolg is er tegenspraak tussen bedoelde bepaling en de voorgestelde tekst van artikel 14 van het ontwerp.

3) Art. 14bis (nieuw).

Een artikel 14bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 14bis. — In artikel 706, tweede lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « de politierechtbank » ingevoegd tussen de woorden « de rechtbank van koophandel » en de woorden « of de vrederechter ».

VERANTWOORDING

De procedure van vrijwillige verschijning moet voortaan worden uitgebreid tot alle in burgerlijke zaken bevoegde gerechten, met inbegrip van de politierechtbank.

Art. 36bis (nieuw).

Een artikel 36bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 36bis. — In artikel 36bis, tweede lid, van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, ingevoegd bij artikel 2 van de wet van 9 mei 1972, worden de woorden « De debatten voor die gerechten hebben in raadkamer plaats » weggelaten.

VERANTWOORDING

De overtredingen van de wet op de verplichte aansprakelijkheid en van de artikelen 418, 419 en 420 van het Strafwetboek in verband met verkeersdelicten door minderjarigen van meer dan 16 jaar, maar die niet ten volle 18 jaar oud zijn, hebben geen ontarend karakter. Het is dan ook niet verantwoord de betrokkenen in raadkamer te doen verschijnen. Wanneer een rechtbank zich in raadkamer terugtrekt of wanneer ze verplicht is het sluiten der deuren uit te spreken omdat ze niet over een lokaal daartoe beschikt, dan kunnen daar alleen maar moeilijkheden en vertraging uit voortvloeien, die helemaal niet nodig zijn.

Art. 42bis (nieuw).

Een artikel 42bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 42bis. — Artikel 186, tweede lid, van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De Koning kan de kamers van een hof van beroep, van een arbeidshof, van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank, van een rechtbank van koophandel en van een politierechtbank verdelen. Er wordt een afdeling van de politierechtbank ingesteld in elke hoofdplaats van een kanton waar de vrederechter de bevoegdheden van de politierechter uitoefende. »

VERANTWOORDING

De eerste wijziging is verantwoord door de toekenning van de nieuwe burgerrechtelijke bevoegdheid aan de politierechtbanken. Het is immers ondenkbaar dat deze niet zouden verdeeld worden in burgerlijke kamers en strafrechtelijke kamers zoals de rechtbanken van eerste aanleg.

De tweede wijziging is ingegeven door de vrees voor een al te grote centralisatie van onze gerechten. Door de zetel van de politierechtbanken van de randgemeenten te vestigen in de hoofdplaats van het arrondissement maakt men de afstand tussen de rechtzoekende en de nieuwe rechtbanken groter.

Nu is de kans dat een burger voor het gerecht moet verschijnen het grootst voor de politierechtbank.

Les statistiques judiciaires démontrent d'ailleurs cette réalité. Si le projet était adopté sans obligation de créer des sections décentralisées du tribunal de police, certains justiciables, prévenus, victimes ou témoins devraient parfois effectuer de très longs trajets (dans certains endroits près de 200 km aller et retour).

Rendre légalement obligatoire la création de telles sections est de nature à rassurer tous ceux que le caractère centralisateur du projet ne manque pas d'inquiéter quant à l'administration d'une bonne justice.

J.-C. VAN CAUWENBERGHE.

IV. — AMENDEMENTS PRESENTES PAR M. UYTTENDAELE

Art. 6.

1. — Au § 1, à la troisième ligne, remplacer le mot « peut » par le mot : « invite ».
2. — Au même § 1, à la septième ligne, supprimer le mot « inviter ».

JUSTIFICATION

Les conditions prévues par l'article étant remplies, il semble illogique d'en encore laisser au procureur la faculté de proposer ou non une transaction, s'il le trouve bon.

V. — AMENDEMENTS PRESENTES PAR M. BOURGEOIS

Art. 4.

Sous-amendement à l'amendement du Gouvernement
(voir n° I ci-avant)

- Au § 2, remplacer le premier alinéa par ce qui suit :**
- « Toutefois le prévenu comparait en personne s'il est poursuivi à l'occasion d'un accident ayant entraîné pour autrui la mort, une maladie ou une incapacité de travail. »

JUSTIFICATION

Le prévenu n'est pas tenu de comparaître en personne devant le tribunal de police. Cette situation est admissible dans l'état actuel des choses compte tenu du fait que les infractions n'ont généralement entraîné que des dégâts matériels peu importants.

Les tribunaux de police auront désormais à connaître d'infractions très graves, telles que des accidents de la circulation ayant entraîné la mort ou des séquelles physiques graves ou encore des accidents avec circonstances aggravantes telles que délit de fuite, état d'ivresse, intoxication alcoolique, etc.

En règle générale, le prévenu ne serait plus tenu de comparaître en personne pour de telles infractions, sauf cas d'ivresse ou délit de fuite. Cette nouvelle disposition est susceptible de contrarier dans une large mesure l'instruction à l'audience étant donné qu'il est souvent utile et nécessaire d'entendre le prévenu. Le fait de ne pas devoir comparaître en personne aura également pour effet d'atténuer outre mesure la gravité de l'accident aux yeux du responsable et de l'ensemble de la population. Renverser des personnes ne peut en effet apparaître comme un fait grave si un comportement aussi imprudent et dangereux n'entraîne même pas l'obligation de comparaître devant le tribunal. Quelle doit être l'impression des victimes qui sont parfois cruellement éprouvées et qui sont en général tenues d'assister à l'audience afin de permettre au juge de se forger une conviction sur les séquelles de certaines lésions, traitements, etc.

Une telle règle ne risque-t-elle pas d'entraîner une nouvelle régression du sens des responsabilités ?

Dat wordt trouwens door de gerechtelijke statistieken bewezen. Wordt het ontwerp goedgekeurd zonder dat in de verplichting is voorzien om gedecentraliseerde afdelingen van de politierechtbank op te richten, dan zullen bepaalde rechtzoekenden (beklaagden, slachtoffers of getuigen) soms zeer lange afstanden (op bepaalde plaatsen bijna 200 km heen en terug) moeten afleggen.

Door de oprichting van die afdelingen wettelijk verplicht te maken zal men degenen geruststellen die zich, ingevolge het centraliserende karakter van het ontwerp, zorgen maken over een goede rechtsbedeling.

IV. — AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE HEER UYTTENDAELE

Art. 6.

1. — In § 1, op de tweede regel, het woord « kan » vervangen door het woord « verzoekt ».
2. — In dezelfde § 1, op de zevende regel, het woord « verzoeken » weglaten.

VERANTWOORDING

Eens de voorwaarden vervuld in het artikel voorzien, lijkt het onlogisch de procureur nog de mogelijkheid te laten naar goeddunten al dan niet de minnelijke schikking voor te stellen.

R. UYTTENDAELE.

V. — AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE HEER BOURGEOIS

Art. 4.

Subamendement op het amendement van de Regering
(zie n° I hiervoor)

- In § 2, het eerste lid vervangen door wat volgt :**
- « De beklagde verschijnt nochtans persoonlijk indien hij wordt vervolgd naar aanleiding van een ongeval dat voor een ander de dood, een ziekte of een ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid heeft veroorzaakt ».

VERANTWOORDING

Voor de politierechtbank is de betichte niet verplicht in persoon te verschijnen. In de huidige stand was dit aanvaardbaar gezien het karakter van de overtredingen, die meestal ook slechts geringe materiële schade als gevolg hadden.

Voortaan zullen zeer zware misdrijven door de politierechtbanken beoordeeld worden: verkeersongevallen met dodelijke afloop of met zeer zware lichamelijke letsels en dan soms nog met verzwarende omstandigheden als vluchtmisdrijf, dronkenschap, alcoholintoxicatie e.a.

In algemene regel zou bij deze misdrijven de beklagde niet eens meer in persoon voor de rechtbank moeten verschijnen, tenzij in geval van dronkenschap en vluchtmisdrijf. Vooreerst kan dit het onderzoek door de rechter ter zitting in belangrijke mate beperken, daar het verhoor van de beklagde soms noodzakelijk en nuttig is. Bovendien zal het ontslaan van de fysieke verschijning van de beklagde medebrengen dat het belang van het ongeval, hoe zwaar ook, in de ogen van de verantwoordelijke en van de bevolking in het algemeen in overdreven mate zal gerelativeerd worden. Het zou inderdaad niet belangrijk zijn een aantal personen overhoop te rijden indien voor dergelijke onvoorzichtige en gevaarlijke wijze van optreden men niet voor de rechtbank moet verschijnen. Hoe moet dit alles overkomen bij de zo zwaar getroffen slachtoffers, die meestal wel ter zitting zullen verschijnen om de rechter te laten oordelen over de gevolgen van bepaalde verwondingen, behandelingen e.a.

Zal dergelijk systeem de zin voor verantwoordelijkheid nog niet meer gaan afzwakken ?

La plupart des infractions — même mineures — continuent en effet de relever de la compétence du tribunal correctionnel. Ainsi l'auteur d'un vol mineur, d'un « emprunt » de bicyclette, d'une rixe dans un café est tenu de comparaître en personne devant le tribunal, mais cette obligation ne s'applique pas au prévenu, auteur d'un accident de la circulation ayant entraîné la mort de plusieurs personnes...

La circonstance de délit de fuite ou d'état d'ivresse ne devrait évidemment plus être mentionnée si le présent amendement était adopté.

Ten slotte, de meeste misdrijven blijven tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoren, ook lichtere misdrijven. Zo zal de beklaagde van een kleine diefstal, van een zogenaamd fietsgebruik, van een caféruzie, wel in persoon voor de rechtbank moeten verschijnen, maar de betichte van een verkeersongeval met verschillende dodelijke slachtoffers niet...

De vermelding van de omstandigheid van vluchtmisdrijf of dronkenschap dient bij aanvaarden van het amendement uiteraard niet behouden te worden.

A. BOURGEOIS.

VI. — AMENDEMENT PRESENTE
PAR MM. VERBERCKMOES
ET VAN DE VELDE

Art. 42bis (nouveau).

Insérer un article 42bis (nouveau), libellé comme suit :

« Art. 42bis. — Les modifications suivantes sont apportées au Code judiciaire :

» 1° L'article 301 est remplacé par la disposition suivante :

» Art. 301. — Les conjoints, parents et alliés jusqu'au degré d'oncle et de neveu inclusivement, ne peuvent, sauf dispense du Roi, faire partie simultanément d'une même cour, d'un même tribunal de première instance, tribunal de commerce, tribunal du travail ou tribunal de police, comme juges, juges suppléants, juges sociaux ou juges consulaires, officiers du ministère public ou comme greffiers en chef, greffiers-chefs de greffe, greffiers et commis-greffiers.

» 2° L'article 303 est remplacé par la disposition suivante :

» Art. 303. — Dans une justice de paix, les juges, leurs suppléants, les greffiers-chefs de greffe et greffiers ne peuvent être conjoints, parents ou alliés jusqu'au degré d'oncle et de neveu inclusivement. »

JUSTIFICATION

Il résulte de la création des tribunaux de police dans chaque arrondissement que les effectifs de certains de ces tribunaux sont supérieurs à ceux de bon nombre d'autres tribunaux d'arrondissement. Ainsi les effectifs du nouveau tribunal de police d'Anvers s'élèveraient par exemple à 31 unités, alors que 17 tribunaux de première instance n'atteignent pas ce chiffre, que seuls 2 tribunaux du travail comptent davantage de membres et que les effectifs d'un seul tribunal sont également supérieurs à 31 membres.

Il semble dès lors indiqué que les règles en matière de parenté et d'alliance qui s'appliquent aux membres du personnel des tribunaux de police soient les mêmes que celles qui s'appliquent aux autres tribunaux d'arrondissement.

VI. — AMENDEMENT VOORGESTELD
DOOR DE HEREN VERBERCKMOES
EN VAN DE VELDE

Art. 42bis (nieuw).

Een artikel 42bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 42bis. — In het Gerechtelijk Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

» 1° Artikel 301 wordt door de volgende bepaling vervangen :

» Art. 301. — Echtgenoten, bloed- en aanverwanten tot en met de graad van oom en neef mogen, behoudens vrijstelling door de Koning, niet samen van een zelfde hof, rechtbank van eerste aanleg, rechtbank van koophandel, arbeidsrechtbank of politierechtbank deel uitmaken als rechters, plaatsvervangende rechters, rechters in sociale zaken of rechters in handelszaken, ambtenaren van het openbaar ministerie, of als hoofdgriffiers, griffiers-hoofden van de griffie, griffiers en klerken-griffiers.

» 2° Artikel 303 wordt door de volgende bepaling vervangen :

» Art. 303. — In een vreedegerecht mogen de rechters, hun plaatsvervangers, de griffiers-hoofden van de griffie en griffiers geen echtgenoten zijn of geen bloed- of aanverwanten tot en met de graad van oom en neef. »

VERANTWOORDING

De oprichting van politierechtbanken in ieder arrondissement brengt met zich mede dat sommige van deze rechtbanken belangrijker zijn voor wat het aantal personeelsleden van de griffies betreft dan vele andere arrondissementele rechtbanken. Zo zou bijvoorbeeld de nieuwe politierechtbank te Antwerpen 31 personeelsleden omvatten, daar waar 17 rechtbanken van eerste aanleg dit cijfer niet halen, in de arbeidsrechtbanken er slechts 2 meer leden tellen en in de koophandelsrechtbanken er eveneens slechts 1 rechtbank het cijfer 31 overschrijdt.

Het lijkt dus passend dezelfde regelen te laten gelden qua bloed- en aanverwantschap voor de leden van de politierechtbank als voor de andere arrondissementele rechtbanken.

F. VERBERCKMOES.

L. VAN DE VELDE.